

Przedmowa	9
Część 1. Podstawy informatyzacji obiektów gospodarczych ...	11
1. Proces informatyzacji	13
1.1. Obiekt gospodarczy i jego system informacyjny	13
1.2. Formułowanie strategii informatyzacji.....	25
1.3. Definiowanie potrzeb w zakresie systemów i technologii informacyj- nych.....	31
2. Przedsięwzięcia informatyczne	36
2.1. Istota i organizacja przedsięwzięć informatycznych	36
2.2. Typowe przedsięwzięcia informatyczne.....	46
2.3. Przedsięwzięcia informatyczne w środowisku e-gospodarki	56
3. Pozyskanie systemu informatycznego	63
3.1. Procedura pozyskania rozwiązań informatycznych	63
3.2. Wybór i zakup systemu powielarnego.....	66
3.3. Budowa systemu indywidualnego w pełnym cyklu życia.....	72
3.4. „Montowanie” rozwiązań indywidualnych	82
4. Implementacja systemu informatycznego	89
4.1. Procedura wdrażania systemu informatycznego	89
4.2. Próbna eksploatacja systemu informatycznego.....	99
4.3. Eksploatacja systemu informatycznego.....	103
Część 2. Systemy informatyczne obiektów gospodarczych	109
5. Istota systemów informatycznych obiektów gospodarczych	111
5.1. Charakterystyka i rozwój systemów obiektów gospodarczych.....	111
5.2. Podstawowe rodzaje systemów i ich typologia	125
6. Systemy biurowe	135
6.1. Charakterystyka ogólna.....	135
6.2. Przykłady zastosowań.....	145
7. Systemy informatyczne logistyki	155
7.1. Charakterystyka ogólna.....	155
7.2. Przykłady zastosowań.....	167

---

8. Systemy marketingu i sprzedaży	176
8.1. Charakterystyka ogólna	176
8.2. Przykłady zastosowań	183
9. Systemy sfery wytwarzania	198
9.1. Charakterystyka ogólna	198
9.2. Przykłady zastosowań	208
10. Systemy informatyczne rachunkowości	222
10.1. Charakterystyka ogólna	222
10.2. Przykłady zastosowań	230
11. Systemy zarządzania zasobami ludzkimi	242
11.1. Charakterystyka ogólna	242
11.2. Przykłady zastosowań	250
12. Systemy zarządzania majątkiem trwałym	261
12.1. Charakterystyka ogólna	261
12.2. Przykłady zastosowań	270
13. Systemy informacyjne kierownictwa	283
13.1. Procesy decyzyjne	283
13.2. Klasy systemów, podejścia i oprogramowanie	287
13.3. Przykłady zastosowań	294
Część 3. Wybrane problemy informatyzacji	305
14. Komputerowe wspomaganie kreowania systemów informatycznych ..	307
14.1. Problemy związane z określeniem potrzeb informacyjnych i wymagań użytkowników	307
14.2. Komputerowe wspomaganie pozyskiwania i implementacji systemu	315
15. Komputerowe wspomaganie zarządzania przedsiębiorciami i zasobami IT	326
15.1. Metody i techniki zarządzania przedsiębiorciami informatycznymi	326
15.2. Zarządzanie zasobami IT	337
16. Bezpieczeństwo systemów informacyjnych	345
16.1. Uwarunkowania i zagrożenia bezpieczeństwa	345
16.2. Definiowanie systemu bezpieczeństwa	349
16.3. Metody i techniki ochrony informacji	354

---

17. Ekonomia przedsiębiorstw informatycznych	366
17.1. Cel i procedura oceny efektywności przedsiębiorstw informatycznych.....	366
17.2. Metody tradycyjne	375
17.3. Metody zorientowane na technologie informacyjne.....	382
Zakończenie	390
Literatura.....	392
Spis rysunków	400
Spis tabel.....	404

Przedmowa

Praca, którą oddajemy do rąk Czytelnika, jest kolejną pozycją cyklu wydawniczego poświęconego wybranym zagadnieniom teorii i praktyki informatyki ekonomicznej. Autorzy, pisząc w 2008 r. podręcznik akademicki *Informatyka ekonomiczna. Część I. Propedeutyka informatyki. Technologie informacyjne*, zapowiedzieli jego dalszy ciąg. Zamiar przygotowania podręcznika zawierającego kompendium wiedzy informatyki ekonomicznej i jej zastosowań w obiektach gospodarczych wraz pokazaniem przykładów systemów informatycznych był zadaniem bardzo ambitnym. Należało bowiem zadbać nie tylko o zrozumiały przekaz wiedzy dla głównego adresata niniejszego podręcznika: studenta szkoły ekonomicznej, ale także o pokazanie w możliwie jednolitej formie aktualnych rozwiązań informatycznych. Struktura i zawartość niniejszego podręcznika *Informatyka ekonomiczna. Część II. Informatyzacja obiektu gospodarczego* są rezultatem wielu dyskusji, przemyśleń i prac redakcyjnych, które wprawdzie opóźniły planowane zakończenie całości, ale pozwoliły na skoncentrowanie się na istotnych zagadnieniach informatyki ekonomicznej.

W dobie powszechnego korzystania z technologii i systemów informatycznych zauważamy, że samo ich zastosowanie nie zawsze prowadzi do sukcesu w biznesie czy życiu społeczno-gospodarczym. Coraz większym nakładom na informatyzację nie towarzyszy „automatyczny” wzrost produktywności pracowników, przedsiębiorstw czy całych gospodarek. Na podstawie analizy danych statystycznych sformułowano nawet wniosek o braku korelacji między wysokością nakładów na informatykę a wymiernymi wskaźnikami produktywności. Zjawisko to nazwane paradoksem produktywności IT, z jednej strony pozwoliło zauważyć szerszy kontekst użytkowania technologii informacyjnych, który można sprowadzić do stwierdzenia, że dopiero zespolenie właściwej strategii działania, kompetentnych ludzi, przebudowanych procesów biznesowych i struktur organizacyjnych oraz odpowiedniej technologii pozwala uzyskać unikatowe korzyści z wdrożenia rozwiązań informatycznych (por. m.in. [Pańkowska 2001, s. 11] i [*Informatyka ekonomiczna* 2003, s. 167]). Z drugiej zaś skłoniło menedżerów odpowiedzialnych za informatyzację do zastanowienia się nad procesami budowy infrastruktury informacyjnej i komunikacyjnej obiektów gospodarczych oraz stosowanymi w nich metodami, technikami i narzędziami nie tylko z punktu widzenia inżynierii oprogramowania czy stosowanych technologii, ale także z perspektywy badania wpływu procesów informatyzacji oraz będących ich wynikiem produktów i usług na wartość dostarczaną biznesowi (por. [Orzechowski 2008]).

Treść podręcznika została zgrupowana w trzy części. Pierwsza z nich, zawierająca cztery rozdziały, omawia podstawy informatyzacji, wychodząc od uogólnionego ujęcia procesu informatyzacji, przez podstawy zarządzania przedsięwzięciami informatycznymi, po szczegółowy opis pozyskiwania i implementacji systemów informatycznych. W części drugiej, która składa się z dziewięciu rozdziałów, prezentowane są systemy informatyczne obiektów gospodarczych, omawiana jest ich istota, typologia, generacyjny rozwój, a następnie analizowane są podstawowe ob-

szary zastosowań, tj. sfera biurowa, logistyka, marketing i sprzedaż, wytwarzanie, finanse i rachunkowość, zarządzanie zasobami ludzkimi i majątkiem trwałym, aż po informowanie kierownictwa i wspomaganie decyzji menedżerskich. Starano się przy tym przedstawić zarówno podstawy metodyczne informatycznego wspomagania w wyróżnionych obszarach, jak i przykłady rzeczywistych zastosowań oparte na dostępnych na rynku aplikacjach. Ostatnią – trzecią – część poświęcono natomiast wybranym problemom informatyzacji obiektów gospodarczych. W czterech rozdziałach przedstawiono najważniejsze metody, techniki i narzędzia wspomagające procesy realizacji i zarządzania przedsięwzięciami informatycznymi oraz zasobami IT, ekonomiki informatyzacji i bezpieczeństwa. Tu także w celu ułatwienia zrozumienia i przyswojenia niejednokrotnie trudnych zagadnień wykład jest ilustrowany licznymi przykładami rzeczywistych rozwiązań, narzędzi i metod informatycznych.

Publikację adresujemy głównie do studentów wyższych uczelni ekonomicznych, a także do praktyków gospodarczych poszukujących uporządkowanej, aktualnej wiedzy o systemowym podejściu do procesu informatyzacji obiektów gospodarczych, którzy znajdą w nim materiał pozwalający im efektywniej wybierać i użytkować systemy informatyczne oraz uzyskiwać poprzez ich wdrożenie wymierne korzyści ekonomiczne i społeczne.

Podręcznik został przygotowany przez zespół Katedry Technologii Informatycznych Instytutu Informatyki Ekonomicznej Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu. W jego opracowaniu brali udział zarówno doświadczeni pracownicy Katedry, jak i młodzi asystenci i doktoranci. Większość z autorów swoje życie zawodowe dzieli lub dzieliła między działalność naukową i edukacyjną oraz realną praktykę analityczną, projektowo-programową, wdrożeniową i menedżerską w ramach prowadzonych informatycznych projektów badawczych i rozwojowych o różnym zakresie i skali, zarówno realizowanych na rzecz poszczególnych obiektów gospodarczych i instytucji, jak i współfinansowanych przez m.in. takie podmioty, jak Narodowe Centrum Nauki, Narodowe Centrum Badań i Rozwoju, Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości czy też europejskie, krajowe i regionalne agendy oraz centra innowacyjno-wdrożeniowe. Pozwoliło to wzbogacić zawarte w podręczniku treści nie tylko o analizę obszernej literatury przedmiotu, ale także zastosować metodę studiów przypadków (*case study*) czy dołączyć modele i prezentacje bazujące na doświadczeniu autorów wyniesionym z praktycznej realizacji przedsięwzięć informatycznych.

Redaktorzy podręcznika pragną wyrazić swoje podziękowanie wszystkim, którzy przyczynili się do powstania tej pracy, w tym szczególnie obojgu Recenzentom: prof. Celinie Olszak z Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach i prof. Witoldowi Chmielarzowi z Uniwersytetu Warszawskiego, których cenne uwagi i komentarze przyczyniły się do nadania książce ostatecznego kształtu. Dziękujemy również firmom informatycznym za udostępnienie swoich materiałów, a także Wydawnictwu Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu za pomoc w opublikowaniu tego podręcznika.